

*Айдын Тлеубаева
Эльвира Насырова
Назарбаев университетінің
студенттері*

ТӘУЕЛСІЗДІК КЕЗЕҢІНДЕГІ АУДАРМАДАҒЫ АЛҒАШҚЫ ҚАДАМДАР

This article describes the importance, impact and the quality of the first English-kazakh translated magazine National Geographic Kazakhstan. As it is one of the first steps toward trilingualism, the contribution to the Kazakh language is deliberated. During the comparative analysis the level of the translation was assessed.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев Қазақстан халқы Ассамблеясының XII құрылтайында «Үш тұғырлы тіл» туралы идеяны жалпақ жұртқа жария еткеніне он жылға жуықтады. Мемлекетіміз үшін стратегиялық маңызы зор шешім халық арасында үлкен талқыға түсті, қолдайтындар мен қарсы позицияны ұстанатындар арасындағы пікірталас әлі күнге дейін жалғасын тауып келеді. Дегенмен, үштұғырлылықты жүзеге асыратындар да, оның болашақтағы жемісін не зиянын тартатын да – жастар қауымы. Ғылыми-техникалық ілгеріліс пен жаһандану баспалдағын дамыған елдермен қатар басу үшін әлемдік тіл – ағылшын тілін игерудің маңызы зор. Бірнеше тілді еркін меңгерген кейінгі буынның жетістіктерінің бірі - аударма саласы. Бұл жұмыс 2016 жылы елімізде алғаш рет ағылшын тілінен ана тілімізге тікелей аударыла бастаған National Geographic Қазақстан журналының маңызын, қызметі мен сапасын талдап, зерттейді.

National Geographic - тарихы сонау XIX ғасырдан бастау алатын, әлемнің 38 тілінде, 80-нен астам елінде тараған әлемдегі ең ауқымды ғылыми-ағартушылық журнал. Кәсіби фотосуреттері мен карталары арқылы мәдениет, табиғат, ғылым мен технология туралы жан-жақты әрі уақтылы ақпараттар тұңғыш рет орыс тілінен басқа тілден аударылды. Елімізде аударма ісіне қажетті оқулықтардың түгелі дерлік орыс пен қазақ тіліне арналып жазылғандықтан, ағылшын тілінен аударылған материалды салыстыра отырып зерттеу болашақта аударма саласына қатысты жаңа оқулықтардың жазылуына жол ашады.

Әу баста журнал қарапайым халыққа танымдық-ағартушылық қызметін атқарғанмен, танытым мақсатында ғылыми мақалалар да журналдың негізгі контентіне енді. Терминдік сөздірдің көптеп кездесуі аудармашыларға көптеген жаңа сөздер ойлап табуға, транслитерация мен транскрипцияны ағылшын тіліне сәйкестендіріп жасауға мәжбүр етеді. Ол өз кезегінде әлемдік ақпараттардың, ғылыми оқулықтар мен публикациялардың дәнекерсіз қазақ тіліне аударылып, ана тіліміздегі материалдардың санының ұлғайып, сапасының жоғарылауына әсер ететіні сөзсіз.

Әзірге журналдың 90 пайызы түпнұсқадан аударма, тек он пайызы қазақ жерінің тарихи-географиялық құндылықтарымен таныстырады. Дегенмен, бұл қазақ тілінің болашақта мәңгілік тіл, әлемдік тіл болып қалыптасуына алғашқы қадамдарының бірі екеніне сеніміміз мол.